

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

**Bùi Thị Thu Loan (Chủ biên),
Trần Thị Hoa - Nguyễn Thị Hồng Nhung
Trần Thị Lan Anh - Mai Thị Diệu Hằng**

GIÁO TRÌNH
PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH
DOANH NGHIỆP

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

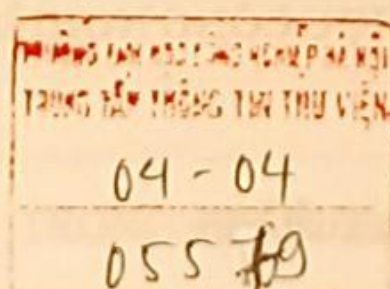
Bùi Thị Thu Loan (Chủ biên)

Trần Thị Hoa - Nguyễn Thị Hồng Nhung

Trần Thị Lan Anh - Mai Thị Diệu Hằng

Giáo trình

PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

HÀ NỘI - 2020

MỤC LỤC

	Trang
LỜI NÓI ĐẦU	7
Chương 1. TỔNG QUAN VỀ PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP	9
1.1. KHÁI NIỆM, Ý NGHĨA VÀ NỘI DUNG CỦA PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP	9
1.1.1 Khái niệm, ý nghĩa phân tích tài chính doanh nghiệp.....	9
1.1.2. Nội dung phân tích tài chính doanh nghiệp.....	14
1.2. PHƯƠNG PHÁP PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP	16
1.2.1. Phân tích xu hướng.....	16
1.2.2. Phân tích theo quy mô chung	18
1.2.4. Phương pháp xác định mức độ ảnh hưởng của từng nhân tố.....	20
1.2.5. Phân tích Dupont.....	23
1.2.6. Phân tích hồi quy.....	26
1.3. NGUỒN DỮ LIỆU SỬ DỤNG TRONG PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP.....	28
1.3.1. Dữ liệu sơ cấp.....	28
1.3.2. Dữ liệu thứ cấp	29
1.4. CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN PHÂN TÍCH TÌNH HÌNH TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP	31
1.4.1. Chất lượng thông tin sử dụng	31
1.4.2. Trình độ cán bộ phân tích.....	32
1.4.3. Hệ thống các chỉ tiêu trung bình ngành.....	32
1.5. TỔ CHỨC PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH TRONG DOANH NGHIỆP	33

Chương 2. TÀI LIỆU SỬ DỤNG TRONG PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP	36
2.1. BÁO CÁO TÀI CHÍNH	36
2.1.1. Khái quát các báo cáo tài chính.....	36
2.1.2. Nguyên tắc đọc hiểu báo cáo tài chính sử dụng trong phân tích tài chính doanh nghiệp	59
2.1.3 Ưu điểm và hạn chế của việc sử dụng báo cáo tài chính trong phân tích tài chính doanh nghiệp.....	61
2.1.4. Sử dụng thông tin đã qua xử lý trong việc ra quyết định của nhà quản lý tài chính doanh nghiệp.....	67
2.1.5. Một số khác biệt trong ghi nhận báo cáo tài chính giữa các quốc gia	73
2.2. CÁC TÀI LIỆU KHÁC PHỤC VỤ CHO HOẠT ĐỘNG PHÂN TÍCH TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP	78
2.3. VẤN ĐỀ BẤT ĐỐI XỨNG THÔNG TIN TRONG PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH.....	82
Chương 3. PHÂN TÍCH TÀI SẢN - NGUỒN VỐN CỦA DOANH NGHIỆP	88
3.1. PHÂN TÍCH KHÁI QUÁT TÀI SẢN VÀ NGUỒN VỐN.....	88
3.1.1. Phân tích xu hướng biến động tài sản và nguồn vốn.....	89
3.1.2. Phân tích cơ cấu tài sản - nguồn vốn.....	101
3.2. SỰ PHÙ HỢP GIỮA CƠ CẤU NGUỒN VỐN VÀ CƠ CẤU TÀI SẢN.....	113
3.3. PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ SỬ DỤNG TÀI SẢN CỦA DOANH NGHIỆP	117
3.3.1. Phân tích hiệu quả sử dụng tổng tài sản của doanh nghiệp	117
3.3.2. Phân tích hiệu quả sử dụng tài sản ngắn hạn.....	120
3.3.2. Phân tích hiệu quả sử dụng tài sản dài hạn	128
3.4. HIỆU CHỈNH TRONG PHÂN TÍCH TÀI SẢN – NGUỒN VỐN	130

Chương 4. PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ KINH DOANH CỦA DOANH NGHIỆP	133
4.1. PHÂN TÍCH DOANH THU VÀ CHI PHÍ CỦA DOANH NGHIỆP	133
4.1.1. Phân tích doanh thu của doanh nghiệp.....	133
4.1.2. Phân tích chi phí của doanh nghiệp.....	138
4.2. PHÂN TÍCH LỢI NHUẬN CỦA DOANH NGHIỆP.....	145
4.2.1. Phân tích xu hướng biến động lợi nhuận.....	145
4.2.2. Phân tích các khoản mục bất thường và nhận diện hành vi quản trị thu nhập của doanh nghiệp.....	149
4.3. PHÂN TÍCH KHẢ NĂNG SINH LỜI CỦA DOANH NGHIỆP.....	153
Chương 5. PHÂN TÍCH RỦI RO VÀ DỰ BÁO TÌNH HÌNH TÀI CHÍNH CỦA DOANH NGHIỆP.....	166
5.1. PHÂN TÍCH RỦI RO TÀI CHÍNH CỦA DOANH NGHIỆP.....	166
5.1.1. Những vấn đề chung về rủi ro tài chính của doanh nghiệp.....	166
5.1.2. Phân tích rủi ro thanh toán	169
5.1.3. Phân tích rủi ro biến động lợi nhuận (rủi ro đầu tư).....	181
5.1.4. Phân tích nguy cơ phá sản doanh nghiệp	184
5.2. PHÂN TÍCH DỰ BÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP	190
5.2.1. Một số vấn đề chung về phân tích dự báo	190
5.2.2. Quy trình dự báo doanh thu theo phương pháp tỷ lệ.....	193
5.2.3. Dự báo bảng cân đối kế toán, báo cáo kết quả kinh doanh và hoạch định tài chính doanh nghiệp.....	200
5.3. ĐỊNH GIÁ GIÁ TRỊ DOANH NGHIỆP.....	211
5.3.1. Vai trò của định giá doanh nghiệp	211
5.3.2. Các mô hình định giá	212
TÀI LIỆU THAM KHẢO	220

LỜI NÓI ĐẦU

Các phân tích, đánh giá về vị thế tài chính của một doanh nghiệp là một trong những nguồn thông tin có ý nghĩa quan trọng và là cơ sở ra quyết định đầu tư, cho vay hay cung cấp hàng hóa, dịch vụ của các bên liên quan bao gồm các nhà đầu tư, tổ chức tín dụng và nhà cung cấp trong mối quan hệ với doanh nghiệp. Đối với doanh nghiệp, nguồn thông tin này cũng là cơ sở để đánh giá được năng lực của nhà quản lý, hoạch định kế hoạch tài chính và ra các quyết định quản trị tài chính trong ngắn hạn và dài hạn. Để thực hiện tốt các nội dung phân tích và đánh giá, từ đó giúp doanh nghiệp và các bên liên quan có thể sử dụng được thông tin một cách hiệu quả thì bên cạnh tính chuẩn xác và đáng tin cậy về nguồn gốc dữ liệu, nhà phân tích cần hiểu rõ bản chất và tính đặc thù của dữ liệu ở cả góc độ kế toán và tài chính, có khả năng vận dụng các phương pháp một cách có hệ thống, phù hợp với mục tiêu phân tích, đánh giá.

Với ý nghĩa trên, từ những kinh nghiệm có được trong quá trình nghiên cứu và thực tiễn giảng dạy, nhóm biên soạn đã nỗ lực để trình bày những nội dung phân tích tài chính doanh nghiệp theo cấu trúc cơ bản tập trung vào việc giúp người đọc có thể đọc hiểu các tài liệu sử dụng trong phân tích tài chính doanh nghiệp, từ đó phân tích chi tiết về tài sản, nguồn vốn của doanh nghiệp, hiệu quả kinh doanh của doanh nghiệp, phân tích rủi ro, dự báo tài chính và định giá doanh nghiệp với cấu trúc gồm 5 chương do tập thể giáo viên Bộ môn Tài chính doanh nghiệp biên soạn:

Chương 1: Tổng quan về phân tích tài chính doanh nghiệp

Chương 2: Tài liệu sử dụng trong phân tích tài chính doanh nghiệp

Chương 3: Phân tích tài sản và nguồn vốn của doanh nghiệp

Chương 4: Phân tích hiệu quả kinh doanh của doanh nghiệp

Chương 5: Phân tích rủi ro và dự báo tình hình tài chính của doanh nghiệp

Nội dung cuốn sách này được triển khai theo hướng tiếp cận vào những vấn đề lý thuyết căn bản kết hợp với phân tích thực tế doanh nghiệp,

đảm bảo bám sát nội dung chương trình đào tạo của học phần. Bên cạnh đó, chúng tôi cũng đưa vào nội dung phân tích một số tình huống điển hình để minh họa và cập nhật một số vấn đề liên quan trong phân tích tài chính để có thể đánh giá năng lực của nhà quản lý, nhận diện khoản thu nhập bất thường hay hành vi quản trị lợi nhuận, nhận diện và đo lường rủi ro thông qua biến động thu nhập. Đây là những nội dung gợi mở cho người đọc những cách tiếp cận theo hướng phân tích chuyên sâu và những cân nhắc quan trọng để quá trình phân tích, nhận định, đề xuất giải pháp, thiết lập mục tiêu tài chính hay định giá giá trị doanh nghiệp có ý nghĩa hơn.

Các thành viên tham gia biên soạn gồm: TS. Bùi Thị Thu Loan - chủ biên, biên soạn chương 5; ThS. Trần Thị Hoa, biên soạn chương 1; TS. Nguyễn Thị Hồng Nhung, biên soạn chương 2; ThS. Trần Thị Lan Anh, biên soạn chương 3 và TS. Mai Thị Diệu Hằng, biên soạn chương 4.

Mặc dù rất nỗ lực, song chắc chắn chúng tôi không thể tránh khỏi những sai sót và hạn chế trong lần xuất bản đầu tiên nội dung cuốn sách này. Chúng tôi rất mong muốn và thực sự biết ơn về những đóng góp của quý vị để nội dung cuốn giáo trình được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn các đồng nghiệp đã góp ý và chia sẻ ý kiến trong quá trình nhóm biên soạn thực hiện nội dung giáo trình.

Tập thể tác giả